

Středoškolská učitelka Alena Hasáková přiznává:

Odmalička jsem chtěla učit

ZUZANA MACHÁČKOVÁ

Český Těšín – Román o své profesi by mohla napsat Alena Hasáková, učitelka češtiny a dějepisu na Gymnáziu v Českém Těšíně, která nedávno obdržela u příležitosti Dne učitelů medaili z rukou ministryně školství a ocenění hejtmana našeho kraje za dlouholetou tvůrčí pedagogickou činnost.

Jaké pocity jste si z předání cen odnesla? Utvrdilo vás to v něčem? Pocity nádherné, slovy těžko popsatelné! Pochvala a ocenění musí zahrát u srdce snad každého člověka. A v naší jinak nepřilíh doceňované učitelské profesi je to obzvlášť vzácná deviza. Stát bok po boku takovým lidem, jako je šestadevadesátiletý, neskutečně vitální a stále ještě pracující pedagog Vojmír Srdečný, živoucí příklad příslovecného „nomen omen“, mě utvrdilo v přesvědčení, že dobrý učitel s ubíhajícími lety nestárne, ale zraje. Protože tím nejučinnějším elixírem jeho stálého mládí je právě to mládí, které ho dennodenně obklopuje.

Jak jste se k práci učitelky dostala? Chtěla jste učit už odmala, nebo jste zprvu měla jiné plány? Nevybavuji si, že bych někdy chtěla dělat něco jiného než učit. Byla to snad odjakživa moje přirozená a spontánní volba. Už jako žačka národní školy jsem si vyráběla sešitky žáků, do kterých jsem psala „jejich“ písemky – schválně s různými chybami, abych je pak mohla červeně opravovat a známkovat. To mě bavilo! A jako studentku gymnázia mě doslova dostal film „Panu učiteli s láskou“ se Sidneym Poitierem – typická, trochu drsná a trochu nasládlá americká klasika –, ale pro mě zlomová záležitost. Jo, tohle chci dělat! A bylo vymalováno.

Vyučujete český jazyk a dějepisu. Věděla jste už od začátku, že chcete učit tyto dva předměty? K češtině jsem měla blízko od základní školy, kde jsem měla zapáleného češtináře Petra Strakoše – byl to právě on, kdo rozpoznal můj literární talent, i když to začalo poněkud kuriózně. Když nás totiž někdy v „osmičce“ vyfasoval na češtinu, pojal po první slohové práci, kterou jsme s ním psali, pode-

PEDAGOŽKA českotěšínského gymnázia Alena Hasáková se svou třídou.

Foto: archiv A. Hasákové

zření, že jsem ji odněkud opsala. Tak jsem mu bojovně přinesla jako důkaz další svoje prózy a básničky, které jsem si do té doby psala do šuplíku. Nadchly ho a okamžitě je začal posílat do soutěží a já měla poprvé možnost zažít sladkou chuť drobných vítězství. A dějepisu? Tak pro ten mě na gymnázium nadchl profesor Zdeněk Bijok – jeho hodiny dějepisu byly strhující a ze zápisků jeho výkladů jsem čerpala i na „výšce“. A protože čeština a dějepisu jsou předměty vzájemně neskutečně provázané, nebylo co řešit.

Snažte se využívat ve vyučování nějaké nové metody?

Pochopitelně, že dnes už učitelé k výuce nestačí jen křída a tabule. Časy se mění a my se měníme v nich. I když přiznám se, že tabule a křída jsou stále neodmyslitelné pomůcky mé práce – v tom zůstávám asi staromódní. Ovšem vymoženostem didaktické techniky, která je dnes zcela přirozenou součástí práce každého učitele, se rozhodně nebráním. Naopak, ráda využívám možnosti, jež nabízí, a o nichž se mi na počátku pedagogické kariéry ani nezdálo.

Říká se, že děti ve školách jsou čím dál tím horší. Jak se na to díváte vy? Opravdu se děti změnily k horšímu?

Takhle bych to neřekla. Děti jsou nepochybně „produkty své doby“ – ať už je formuje, či deformuje. Jsou určitě jiné, než byly před těmi sedmatřiceti lety, kdy jsem začínala. Mnohem otevřenější, kurážnější,

sebevědomější... Do značné míry se na nich podepisuje „odsobnění“, které přináší doba počítačů, internetu, sociálních sítí anebo smartphonů. A to mi přijde navzdory pozitivům, která tyto moderní způsoby komunikace přinášejí, trochu smutné. A protože vyznávám krédo „Jaké si to uděláš, takové to máš“, věřím, že děti jsou odrazem toho, co do nich vkládáme my dospělí – učitelé, rodiče, média, společnost... A v tom vidím naději i naší velkou zodpovědnost. Cestu, jak z toho bludného kruhu narůstajících projevů šikany – či dokonce dětské kriminality – ven.

Jaká je úroveň češtiny dnešních žáků, kteří jsou pohlceni světem moderní techniky, kdy jim počítač opravuje pravopisné chyby a při chatování na PC či mobilech nepoužívají diakritiku?

Děti stále méně čtou knihy psané krásnou češtinou, nelze se tedy divit, že se pro mnohé z nich stává bezmála „cizím“ jazykem. Naštěstí na gymnáziích není ta situace tak tristní. Stále máme studenty, pro něž je gramatika logickou hrou, a jejichž slohové práce je radost číst a posílat do literárních soutěží.

Co vás u profesie učitelky drží? To mládí, které mě denně obklopuje a jako perpetuum mobile mi neustále dobíjí baterie.

Existuje něco, kvůli čemu byste si řekla: „Tak a teď s učením končím“?

Čas. Chvilu, kdy si budu muset připustit, že je třeba uvolnit

místo mladším. Ale ta naštěstí ještě nenastala.

Jak se k profesi učitelky staví vaše okolí?

Ačkoli je asi smutná pravda, že v naší společnosti obecně úcty k učitelské profesi ubývá, za sebe mohu říct, že mám asi velké štěstí – osobně to tak totiž necítím. Mám a priori úctu k mladým lidem – snažím se chápat jejich názory, pohled na svět a respektovat je. A to se mi jako bumerang vrací. A taky dělám svou práci s láskou.

Je něco, co dnešním učitelům chybí? Třeba oproti minulosti.

Neřekla bych. Snad jen více času na rozvíjení vlastních aktivit. A vyšší plat (*smích*). Ale ten chyběl učitelům odjakživa.

Jaká je podle vás celková úroveň školství v České republice?

Trápí mě především bezkonceptnost našeho školství. Občas se objeví dobrý nápad, ale při jeho realizaci se skočí nesmyslně hned někam doprostřed – klasický příklad: státní maturita. Dobrá myšlenka, ale nepromyšlený způsob jejího uvedení do života. Taky si nemyslím, že bylo moudré zavrhnout automaticky to, co fungovalo v době totality, a za každou cenu zavádět něco nového. Koneckonců o tom svědčí celkový propad úrovně našeho školství v mezinárodním měřítku za poslední čtvrtstoletí. Určitě nejsem sama, kdo tvrdí, že úroveň dnešního školství v České republice je bohužel o hodně horší než za komunismu. A to jsem komunistkou nikdy nebyla.

Ke státní maturitě. Od roku 2021 budou studenti maturovat (ne ve všech školách) jak z cizího jazyka, tak z matematiky. Je to podle vás správné, nebo by měli mít žáci možnost volby?

Já jsem rozhodně pro možnost volby.

Máte nějaké kariérní cíle do budoucna?

Zjistila jsem, že přílišné plánování budoucnosti je ošidné. Život je totiž nevyzpytatelný a často „člověk míní a Bůh mění“. Proto dávám přednost přítomnosti – snažím se žít na plné obrátky teď, dokud to jde, a mít radost z každého dobře prožitého dne. A počítat s tím, slovy pana Wericha, že „čas má stále plné kapsy překvapení“.